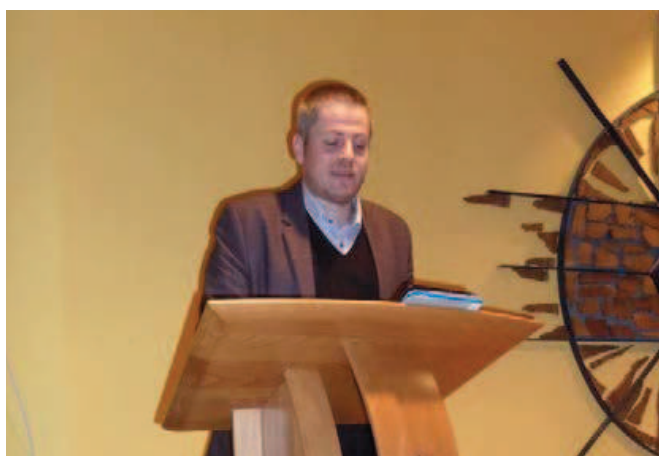

„Lelki házzá...”

Faragó Dávid Nagytiszteletű urat helyettesíttem egy vasárnap délelőtt Órmezőn, így bukkantam rá egy kis gyöngyszemre a nagy Budapesten. Később pedig sikerült egy beszélgetés keretében megkérnem Dávidot arra, hogy mutassa be a gyülekezet életét és minden napjait, különösképpen magáról a kezdetekről és – mivel egy most épülő gyülekezetről van szó – a gyarapodás, a növekedés folyamatáról meséljen.

Mit kell tudnunk először is a gyülekezetről? Kinek és hogyan jött az ötlet, hogy itt Órmezőn egy különálló gyülekezetet kezdjen el kiépíteni?

Órmező kicsi, egy város a városban. Egyik oldalon a vasút, másik oldalon az autópálya, nagyon zárt az egész. Nyáron, ha nincs dolgom Budapesten, hetekig nem hagyom el Órmezőt. Minden itt van: az iskola, az étterem, az orvosok, a boltok. 8000 fő lakik itt, 5 év után már én is arcról ismerem mindenkit, tényleg, mintha csak egy faluban élnék. Régen vidéki, nyaraló övezet volt, az itt lévő házakat aztán ledózerolták és helyettük felhúzták ezeket az paneleket. De ezek az emberek, akik anno lakást kaptak itt, lassan megöregednek, és jönnek be a fiatalok, egyetemisták, fiatal családok. Ők a kihívás, az ő megfogásuk a cél.

2001 szeptemberében jött Sóskuti Zoltán, - aki a Budapest-Külső-Kelenföldi Református Egy-

házközség beosztott lelkésze volt - Ő látta meg a lehetőséget Órmezőben. Akkoriban kihelyezett istentiszteletek voltak, havonta kétszer, valamint ide tették át a házaspár kurzust. Utána Pető Viktória vitte ezt tovább, aki Zoltán után volt a beosztott lelkész Kelenföldön. Amikor Külső-Kelenföldön nyugdíjba ment a lelkész, Viktória pedig gyermeket szült, akkor azt gondolták a megyében, hogy ide helyeznek valakit. Az Esperes Úr felkeresett, hogy szeretnék-e jönni. Igent mondtam, és 2012. február 1-jén már itt ébredtem az üres lakásban.

Az alkalmak eredetileg lent voltak egy óvoda épületében, utána a Kossuth Gyerekotthonban. Ezt egyrészt kinőttük, másrészt abszolút nem alkalmas egy könyvtárterem egy istentisztelet helyszínének, így kerültünk fel a művelődési házba. Aztán az Önkormányzat megkeresett bennünket, - mert 10 éve kiáltott a gyülekezet egy teremért - hogy az egyik kocsi csődbe ment, és igényt tartunk-e a helyiségre. Azóta átalakítottuk és már jól belaktuk.

Hivatalosan úgy néz ki, hogy a gyülekezet a Budapest-Külső-Kelenföldi Református Egyházközség presbitériumának engedélyével működhet. Én pedig egyházmegyei beosztott lelképásztor vagyok. Még nem vagyunk önfenntartóak, az egyházkerület és az egyházmegye is támogat minket. De hivatalosan is missziói egyházközség szeretnénk lenni, bár az igaz, hogy csak ötvenen vagyunk, vagy néha csak harmincan, de szerintem a lényeg az önfenntartás. Ha nekem ez a harminc ember összeadja a pénzt, ami a fenntartáshoz kell, akkor miért ne?

Min változtatna az, ha megkapná a gyülekezet a missziói státuszt?

Az azt jelentené, hogy az anyagiak felét kell állni a közösségnek, a többit pedig a kerület finanszírozná. A gyülekezetnek jelenleg nincs saját bankszámlája, anyakönyve, nekem pedig nincs aláírási jogom és pecsétem, tehát átjár-

kálok a Sándorhoz (Kelenföldre) vagy pedig a megyéhez, ha erre szükségem van. De ez a helyzet könyvelhetetlen, a missziói státusszal ezek mind megváltoznának. A zsinattól viszont kaptunk önálló oktatási kódot, és ez nagyon jó. Nekik is egyszerűbb, hogy önállóan tekintenek minket, de ettől függetlenül jogilag sajnos még nem vagyunk azok.

Szóval 2012 februárjában „ébredtél” itt. Kész tervekkel jöttél ide 2011-ben?

Azzal az igével jöttem ide, ami Mózes 2. könyvének a 23. fejezetében van, hogy nagyon megsokasítalak titeket, de nem egy év alatt. És mondtam is nekik, hogy ne egy év alatt várjuk a csodát. Aztán a gyülekezet alapigéje az „épüljete fel lelki házzá” (1Pt. 2,5) vett ige lett. Nekünk nem volt helyiségünk, sem templomunk. Ez volt a program, a missziói látásmód, hogy először nekünk kell lelki házzá épülni. Az Esperes Úr azt mondta, amikor idehelyeztek, hogy „Dávid, itt most te alakítod ki a hagyományokat. Tehát úgy csináld, hogy 100 év múlva, majd téged fognak szidni, mert te fogod kialakítani azokat a berögződéseket, amik fennmaradnak.” De nem voltak terveim. Megismerni jöttem a gyülekezetet. Akkor ők is túl voltak egy válságon, sokan mentek el. Először ezeket tisztáztuk, letettük az ellentéteket. Nem lehet úgy elkezdni egy gyülekezetépítést, hogy tüskék és rossz érzések vannak bennünk. Mondtam nekik: „Testvérek! Ez a vége. Ez a múlt. Okultunk, tanultunk belőle, irány a jövő!” És 1 év után jöttek a változások. Alkalmazkodtam a gyülekezet igényeihez.

És milyen hagyományok születtek eddig? Volt esetleg olyan, amire nem volt „kereslet”, ezért lemondta róluk?

Azt gondolom, hogy egy jó lelkész mindig tanul a többi lelkésztársától. Szóládon láttam egyszer egy szokást, ami nagyon megtetszett nekem. Így google kalendáriumba beírtam mindenki születésének a dátumát és a telefonszámát, így mindenkit fel tudok hívni a születésnapján. Felköszöntöm őket és ehhez kapcsolódóan fel-

ajánlom a családlátogatást. Így évente mindenkit végiglátogatok. Nagyon jól esik nekik, szeretik, sőt udvariasan meglepődnek. Talán ezt már nevezhetjük hagyománynak.

Valamint nálunk a hirdetésekben mindig van egy ilyen szekció, ahol megbeszéljük, hogy ki-vel mi történt. Itt lehet imakérést kérni, vagy szólni, ha valaki beteg, de itt a jó híreket is közölhetjük a közösség többi tagjával. Ez úgy zajlik, hogy a hirdetések legvégén megkérdezem, hogy van-e valakinek híre, hogy együtt örüljünk, vagy együtt sírjunk. Ez tehát az istentisztelet része. Általában akkor szólnak, ha valaki beteg, vagy ha nagy esemény történt. Ahhoz, hogy tényleg közösség legyünk, tudnunk kell egymásról. Most még kicsik vagyunk, ezért tudunk egymásról mindent, amíg az istentisztelet után elpakoljuk a székeket 10-15 perc alatt, mindig beszélgetünk. Ezt a szokást viszont akkor is meg szeretném tartani, ha sokan lesznek már az istentiszteleten. Sőt, ennek a szokásnak, hogy páran felállnak, akkor lesz értelme, ha nem mindenki ismer majd mindenkit. Már most bátorságra kell őket nevelni, hogy érezzék, hogy tényleg azért van a közösség, hogy egymás terhére hordozzuk!

A harmadik, amiről mesélnék, az imakör. Ezt Marika néni, az egyik presbiterünk találta ki. A lényege, hogy minden este 9 órakor bárhol vagyunk, imaközösséget tartsunk. Legalább egy percre csendesedjünk el külön-külön, de mégis együtt. Mindig van miért megállni és elcsendesedni, és szoktam hangsúlyozni, hogy Őrmezőért, a gyülekezetért is lehet ilyenkor imádkozni.

Amelyek még hagyománynak számíthatnak, azok a vasárnapi közös ebédek, amiket nemrég kezdtünk el. Ez negyedévente van, általában valamilyen ünnepekhez kapcsolva: böjt előtt, Pünkösdkor, Őrmező napján, és Advent első vasárnapján. Ilyenkor a gyülekezet biztosítja az ebédet, segítenek főzni, sütni. Rövidített istentiszteletet tartok, megterítünk a gyülekezeti teremben, és eltöltjük a délutánt gyerekestül-mindenestül.

Az ótordai gyülekezettel is építjük a kapcsolatot jelenleg. Először mi mentünk Erdélybe, aztán ők látogattak meg minket és most idén félúton találkoztunk Debrecenben. 2017 augusztusában pedig a reformáció 500. évfordulóját ünnepeljük meg közösen Genfben egy tanulmányi körút keretében.

És, amit most szeretnék bevezetni, az a férfikör, ami szerintem hiányzik az egyházunkból. Általában mindenhol van asszonykör, ifi stb. De ilyen nincs! A gyülekezetben lévő férfiakat összehívom és grillezünk. Nyilván van áhítat rész, de ez egy amolyan férfiak egymás közt alkalom, tulajdonképpen férfi lelkipozás, és ez szerintem kell, erre van igény! Ugyanakkor nem kell eldobni a régit – ifik, asszonykörök -, de le kell mondani arról, ami nem működik. Sok alkalmat elengedtük az évek alatt, például a házaskört. Semmit nem erőszakolok, akkor bontok vitorlát, ha fúj a szél.

Még mikor idekerültem, a közösséggel együtt elhatároztuk, hogy minden istentisztelet elején közösen elmondjuk Bonhoeffer imádságát. Ehhez kapcsolódóan fogok most egy prédikáció sorozatot tartani vasárnaponként, hogy ennek az imádságnak a részeit átvizsgáljuk.

És mennyire mások az igehirdetéseid?

Teljesen mások. Lazák és rövidek, mindig van benne vicc, például most a szakadt farmerem volt a szemléltető példa, így ha bármikor meglátják a szakadást a nadrágomon, eszükbe jut a

mai igehirdetés. Nagyon szabad szájú vagyok. Vannak pontok és jegyzetek, de szó szerint nem írom le a prédikációimat. Szabadon prédikálok, így néha furán jön ki egy-egy mondat, és ezekből párat a mai napig emlegetnek. De ezt jól kezeli a gyülekezet, ismerik a stílusomat, nem értik félre.

Ez a stílus igazából te vagy? Vagy a fiataloknál gondolod, hogy ez hatásos lesz?

Inkább ez vagyok én. Igyekszem mindenkinek prédikálni, tudni kell, hogy van 103 éves tagunk, de ott van a sok gyerek és fiatal. A példákat sorozatokból, 9gag-ról hozom, vagy viccekkel mondom el, illetve olyan dolgokból is, amikből az idősebb testvérek értenek meg. Mindenki felé próbálok prédikálni, de mindezt lazán. Mert ha idejön vagy betéved valaki, akkor érezze jól magát. Nem szeretem ezt a kánaáni nyelvezetet, tudnék én magas teológiai röpennettel beszélni, de senki nem értene belőle semmit és bár azt mondanák, hogy milyen szép volt, senki nem tudná, hogy miről szólt. Igyekszem arra törekedni, hogy ha meghall valaki egy viccet az utcán, akkor jusson eszébe az, hogy ezt Dávid is elmondta. És ha már csak egy fél mondat, fél gondolat vagy igei üzenet ezzel kapcsolatban így eszébe jut az igehirdetésből, akkor máris megérte! Pont ezért szeretem olyan valós dolgokhoz kötni a mondanivalóm, amivel tudnak találkozni a hétköznapiakban. Vasárnap 8-9 órakor kipoztolok egy képet a napi textussal, hogy aki jön, utazik éppen ide a metróval vagy kávézik a reggeli asztalnál, az meg tudja nézni, hogy mi lesz a napi ige és így már az istentisztelet előtt tud elmélkedni.

Mi az, amit még a hagyományok kiépítése mellett fontosnak tartasz?

Önállóságra nevelem a gyülekezetet. Én a lelkipásztoruk vagyok, aki terelgeti, irányítgatja őket, kontrollálok, de nem én csinálom mindezt. Mindenkire igyekszem hárítani valamit, ugyanis a lelkész elmegy, a gyülekezet marad. Nekik, hogy ha igazi gyülekezetté akarnak válni, akkor lelkész nélkül is tudniuk kell működ-

ni, akkor is, ha minden héten más van itt ígét hirdetni. Maguk között működniük kell és ez szépen alakul. Úgy szeretném itt hagyni, csak úgy merem itt hagyni majd egyszer ezt a közösséget, amikor már magabiztosan jár. Tudod, mint a szülő, aki addig fogja a gyerek kezét, amíg az meg nem tanul egyedül, biztosan járni. Ehhez tartozik hozzá, hogy nem élek a nyakukon. Van nekik saját életük, van elég dolguk és bajuk. Éljük az életüket! Adventig például semmi programot nem szervezek. Persze a szokásos vasárnapi istentiszteleteket, bibliaórákat igen, illetve készülök a prédikáció sorozattal, de ezen kívül most más nem lesz. Nagyon sok volt a munka mostanában, kell a tagoknak, kell a gyülekezetnek is a rekreációs idő.

Tehát az önállóságra neveled őket. Mégis hogyan, milyen módszerrel?

Azt gondolom, hogy a működő gyülekezeti élet a lényeg, az, hogy a közösség magától is működjön. Nem szeretném, hogy az legyen: "Dávid mondta és azért csináljuk." Szeretném, ha maguktól akarnák csinálni! Én mindent kiadtam a kezemből, mert nélkülem nem omolhat össze a gyülekezet. Amikor beteg voltam tavaly, akkor maguktól megcsinálták a gyerektábort, mindenki jött, mindenki csinálta a saját dolgát. Ha bajuk van, hívnak és segítek, lelkipásztor vagyok, bibliaórát tartok, lelkigondozok és hittant

tartok. De én csak a teológiai és lelki dolgokkal szeretnék foglalkozni, az anyagiakkal, a költészetével pedig nem, ezért szeretném majd az adminisztrációs feladatokat is átadni másnak. Ennek a folyamatnak a kezdte az volt, amikor azt mondtam a gyülekezetnek 2015-ben, hogy „Gyerekek, gyakorolni kell és beleszokni, hogy hogyan működik jogilag egy egyházközség. Ne akkor kelljen kapkodnunk, amikor megkapjuk a missziói státuszt.” Megkerestem 4-5 embert, ebből hárman vállalták el. Én árnyékpresbitériumnak neveztem el, mert nálunk minden árnyék, hiszen nem vagyunk jogilag valóságok, igaziak. Úgy csináltuk, mintha rendes választás lett volna, mindent a jogszabályoknak megfelelően. Hárman vannak a presbiterek jelenleg, és egy a gondnok belőlük. Ők vannak döntéshozó helyzetben, az elnökségi üléseken ők vannak ott, gyors döntéshozásnál ők segítenek. Már most tanulják, hogy mi lesz akkor, ha missziói közösség leszünk. Hivatalosan tehát „csak” szolgálók, akik vállalták ezt a feladatot, akik így később, amikor valóban presbiterválasztásra kerül a sor, akkor már nem kezdők lesznek, nem ismeretlen pályán fognak mozogni.

Mikor nálatok jártam olyan érzésem volt, mintha egy családba csöppentem volna bele.

Igen, mint mondtam, mindenki mindenkit ismer. De nem vagyunk kizárólagosak! Én pró-

bálom elkerülni, hogy bezáruljon a kör. Nagy a veszély, de igyekszem arra, hogy mindig legyen szabad gyök. Ezt szeretném a nyitott, de nem hitéleti programokkal elérni. Egy koncert vagy kerekasztal beszélgetés erre pont alkalmas. Nemcsak a bibliaóra, nemcsak az istentisztelet. Az istentisztelet nagyon frontális. Nem értik sokszor. Nem bírom ezt az úthenger missziót, hogy valakit fejbe dobok egy bibliával, mert nem érti. Az igének van hatalma, ezt persze ne becsüljük alá, de a közösséggel is meg lehet fogni őket. Ezek a nyitott alkalmak, mint egy Kádár Annamária előadás, azért jók, mert így meg lehet mutatni, hogy a keresztyének mégse olyanok, mint kívülről esetleg gondolják. Nagyon fontos, hogy az emberek között is legyen kapcsolat. És majd ez a kapcsolati háló, ami köztük kialakul, tud majd felemelkedni Krisztus felé, és utána Krisztus fogja összetartani a közösséget. De ha az emberek utálják egymást és nem viselik el egymást, akkor hiába hívök külön-külön.

A népmozgalmi adatok hogyan alakulnak?

2 esküvő, 10 keresztele, 6-7 temetés és 15 konfirmáció. Ezek a számok picik, de évente 20%-os növekedést produkálunk mind bevételben, mind pedig létszámban. Erre mondta nekem azt egy vezérigazgató, hogy ha ezt egy céggel csinálnom meg, már a Forbes címlapján lennék.

Mit gondolsz, hogy mi az igazi titok, amiért ilyen nagy növekedést értetek el?

Nagyon adakozóak a gyülekezeti tagok, nagyon akarják ezt. Emiatt működik. Én a fejem tetejére is állhatnék a téren, csinálhatnék nyilvános evangélizációt, de nem lenne belőle semmi, ha nem lenne mögöttem ott egy szolgáló közösség, akik ezt komolyan gondolják, komolyan veszik. Mögém állnak, segítenek, csinálják. Minden munka ellenére, sok áldás van, sikerek, amik éltetik az embert. És az, hogy ilyen gyülekezet van mögöttem, és hogy ilyen tagok vannak, ezért hálát lehet adni minden nap. Mert velem együtt dolgoznak, tolnak engem is. A lelkész pásztor, de kell, hogy a gyülekezet tolja.

Sokan elfelejtik, hogy lehet imádkozni a lelkészért és meg lehet tőle kérdezni: „Mi van veled? Hogy vagy?” De ők ezt megteszik!

Zárásként mit üzenél azoknak, akik hasonló helyzetbe kerülnek és gyülekezetépítésbe fognak, vagy új gyülekezetbe mennek?

Legyenek önmaguk! Én mindig magamat adtam, semmit nem titkoltam. Természetesen kezelem azt, hogy dohányzom, sosem csináltam problémát a szabadszájúságomból, a stílusomból. Magamat adom nekik, és ha ők így elfogadnak és megszeretnek, akkor működni fog. Nyilván az Úr Isten eligazgatja, hogy melyik lelkész, hova kerül, és én úgy érzem, hogy ez itt Örmezőn működik. Például van, aki tradicionális nálunk, mégis elvisel, szeret. Persze kritikus, és megkapja a fületem, ha olyan van, de elviselnek, mert mindig magamat adom, emberi vagyok nekik a hibákkal együtt. A bánatomat is megosztom és ilyenkor lelkileg ők támogatnak engem. Látják, hogy ember vagyok, pont ezért nem lehetek mindig a topon, lehetnek mélypontjaim, lehetnek problémáim. Azt üzenem, hogy merjenek önmaguk lenni! Hiszen maguk köré fogják majd felépíteni a közösséget. És ha az Istennel való kapcsolatukat úgy tudják megmutatni, hogy közben önmaguk tudnak maradni, akkor ezt valóban át fogják tudni adni a gyülekezetnek. Utána a közösség nyilván a személyiségük köré fog csoportosulni, de amikor a gyülekezet érett lesz, el fogják tudni engedni ezt a személyes kötődést, így ezt fel tudja váltani a Krisztushoz való kötődés. És akkor Krisztus tartja majd őket össze, így már fognak tudni maguktól is működni, már tudni fognak egyedül járni.

Nagyon szépen köszönöm az időt, amit rám, illetve az újság olvasóira áldoztál, és hogy ilyen nyíltan, őszintén meséltél! Isten áldását kívánom további munkádra, a célokra, amiket kitűztetek és a gyülekezet minden tagjára, közös életére!

Varga Fanni